

OVER BEKWAAMHEID EN GESCHIKTHEID VAN POLITIEKE AMBTSDRAGERS

Alleen voor ongeschoolde arbeid en het
politieke ambt is nog geen diploma vereist

Leo Klinkers

Het Politieke Ambt is het belangrijkste ambt ter wereld.

Aan het vervullen van het Politieke Ambt zouden daarom de hoogste eisen van bekwaamheid en geschiktheid moeten worden gesteld.

Het negeren daarvan, sinds 1848, dwing politieke ambtsdragers tot een uphill fight in de leegte van onwetendheid, de leegte van domheid en de leegte van angst.

Sancho Panza wordt door Cervantes beschreven als analfabeet, maar niet dom. In zijn rechterhand heeft hij een boek met de titel **LEREN**.

MIRABILIS ARS DISCENTIAE

**Hoe wonderbaarlijk is de kunst van
het leren** (FHR Lim A Po Institute for Social
Studies)

Politica
Scripta

DEZE RUÏNE SYMBOLISEERT DE SYSTEEMWERELD
VAN HET OPENBAAR BESTUUR.

De systeemwereld is steeds
meer bezig met zijn eigen
maat, niet langer
toegesne-den op de
menselijke maat.

De verwaarlozing van het
vertegenwoordigen van het
volk komt voort uit jarenlang
disfunctioneel, kortzichtig,
amoreel en immoreel
bestuur.

Disfunctioneel is het tegendeel realiseren van wat werd beoogd.

Kortzichtig is praten over problemen en oplossingen zonder die
problemen te analyseren in hun oorzakelijke opbouw.

Amoreel is geen idee of opvatting hebben van wat goed of slecht is.

Immoreel is handelen in strijd met het goede.

DIT DORP SYMBOLISEERT DE LEEFWERELD
VAN DE BURGERS.

De leefwereld ervaart het verval van
de systeemwereld als
bureaucrati-serend, oligarchiserend,
overorde-nend, versplinterend en
juridifice-rend bestuur.

Voor het beplakken van
maat-schappelijke wonden zijn er
uiteindelijk te weinig politieke en
financiële pleisters.

Daarvoor in de plaats kwam inhoudsloze machtspolitiek,
bron van steeds meer systeemfouten.

De leefwereld verloor het geloof en vertrouwen in de
systeemwereld van het openbaar bestuur en haakte af.

Beide werelden hebben het sociaal contract verbroken.

Wat vroeger de 'KLOOF' was tussen bestuur en bestuurden, is nu een 'RAVIJN', gevuld met:

- Crises
- Affaires
- Vastgelopen beleid
- Niet uitvoerbaar beleid
- Niet handhaafbare regels
- Niet nakomen van regelingen, afspraken, overeenkomsten, beloften, plannen en deadlines.

en

- Haat
- Bedreigingen
- Beledigingen
- Blokkades
- Activisme
- Geweld
- Machteloosheid.

Wat vroeger de 'KLOOF' was tussen bestuur en bestuurden, is nu een 'RAVIJN', gevuld met:

- Crises
- Affaires
- Vastgelopen beleid
- Niet uitvoerbaar beleid
- Niet handhaafbare regels
- Niet nakomen van regelingen, afspraken, overeenkomsten, beloften, plannen en deadlines.

en

- Haat
- Bedreigingen
- Beledigingen
- Blokkades
- Activisme
- Geweld
- Machteloosheid

Waarden-loze politiek van de Tweede Kamer creëerde waarde-loos bestuur van de Regering.

De Regering vermorzelde de Tweede Kamer.

De Tweede Kamer vertegenwoordigt niet langer het (hele) volk.

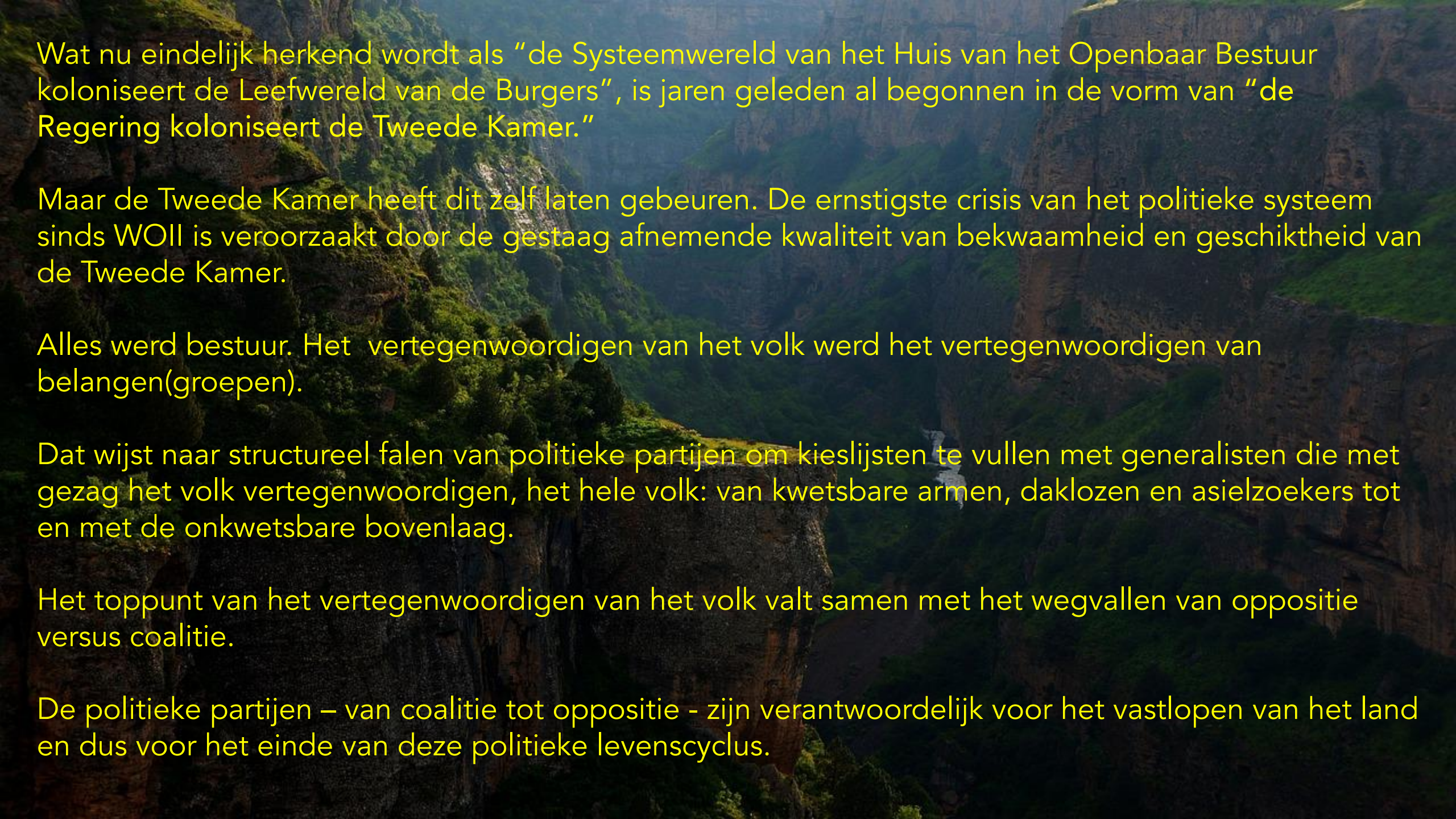
Of, zoals een griffier mij in 2006 toevertrouwde: "Na elke verkiezing komt er een Tweede Kamer die nog slechter is dan de vorige".

Het politieke systeem verkeert in de diepste crisis sinds WOII.

Dat is het voorziene gevolg van werken met:

- Niet-democratische Regeerakkoorden
- Specialistische Sectorcommissies
- Coalitie en oppositie in permanente lockdown
- Geitenpaadjesbestuur.

Wat nu eindelijk herkend wordt als “de Systeemwereld van het Huis van het Openbaar Bestuur koloniseert de Leefwereld van de Burgers”, is jaren geleden al begonnen in de vorm van “de Regering koloniseert de Tweede Kamer.”

Maar de Tweede Kamer heeft dit zelf laten gebeuren. De ernstigste crisis van het politieke systeem sinds WOII is veroorzaakt door de gestaag afnemende kwaliteit van bekwaamheid en geschiktheid van de Tweede Kamer.

Alles werd bestuur. Het vertegenwoordigen van het volk werd het vertegenwoordigen van belangen(groepen).

Dat wijst naar structureel falen van politieke partijen om kieslijsten te vullen met generalisten die met gezag het volk vertegenwoordigen, het hele volk: van kwetsbare armen, daklozen en asielzoekers tot en met de onkwetsbare bovenlaag.

Het toppunt van het vertegenwoordigen van het volk valt samen met het wegvallen van oppositie versus coalitie.

De politieke partijen – van coalitie tot oppositie - zijn verantwoordelijk voor het vastlopen van het land en dus voor het einde van deze politieke levenscyclus.

Vraag: wat is de oorzaak van deze diepste crisis van het politieke systeem?

Antwoord: het politieke monopolie van CDA en VVD gedurende 46 jaar.

Jaar	Kabinet		Jaar	Kabinet
1977	CDA, VVD		2002	CDA, LPF, VVD
1981	CDA, PvdA, D66		2003	CDA, VVD, D66
1982	CDA, D66		2006	CDA, VVD
1982	CDA, VVD		2007	CDA, PvdA, CU
1986	CDA, VVD		2010	VVD, CDA
1989	CDA, PvdA		2012	VVD, PVDA
1994	PvdA, VVD, D66		2017	VVD, CDA, D66, CU
1998	PvdA, VVD, D66		2022	VVD, CDA, D66, CU

Vraag: wat is de oorzaak van deze diepste crisis van het politieke systeem?

Antwoord: het politieke monopolie van CDA en VVD gedurende 46 jaar.

Jaar	Kabinet		Jaar	Kabinet
1977	CDA, VVD		2002	CDA, LPF, VVD
1981	CDA, PvdA, D66		2003	CDA, VVD, D66
1982	CDA, D66		2006	CDA, VVD
1982	CDA, VVD		2007	CDA, PvdA, CU
1986	CDA, VVD		2010	VVD, CDA
1989	CDA, PvdA		2012	VVD, PVDA
1994	PvdA, VVD, D66		2017	VVD, CDA, D66, CU
1998	PvdA, VVD, D66		2022	VVD, CDA, D66, CU

Elk monopolie corrupteert. Een politiek monopolie corrupteert het meest. Ook een links politiek monopolie.

Het Latijnse 'corrumpere' betekent 'bederven'.

Effecten van politieke monopolievorming:

- Soort zoekt soort.
- Consolideren van macht.
- IJdelteit, ego's en hoogmoed.
- Afname van vernieuwing.
- Toename van verval door een giftige cocktail van elkaar versterkende systeemfouten en stapeling van onoplosbare, uitzichtloze problemen.

Wat in het bedrijfsleven is verboden - absolute marktmacht - is in het openbaar bestuur de norm.

DE VERKLARING VAN DIT PROCES VINDEN WE IN DE WETENSCHAPPEN:

Systeemleer: het begrip *positieve feedback* (voorwaartse koppeling) binnen een organisatie vol systeemfouten. Die verbinden zich en hollen het systeem uit, versnellen en verbreden chaos en forceren uiteindelijk een implosie of explosie van het systeem. Orde verandert in zichzelf versterkende wanorde.

Thermodynamica: het begrip *entropie* (verval, wanorde, chaos). Een systeem dat op orde is heeft voldoende energie om zich te weren tegen wanorde. Om te kunnen voortbestaan én te vernieuwen moet het meer energie opslaan dan verbruiken. Die energie moet de organisatie ontfangen aan een open en hechte verbinding met de diversiteit van de samenleving: van buiten naar binnen. Maar een monopolie erkent alleen maar 'binnen' en versterkt met positieve feedback de wanorde.

Organisatieleer: het begrip *identiteit*. De zichzelf versterkende positieve feedback, waardoor verlies van kostbare energie het entropisch verval van orde en chaos binnen een systeem doet toenemen, brengt de organisatie in een identiteitscrisis. Het systeem implodeert of explodeert.

Kenmerken: als het proces eenmaal op gang is versnelt het, verspreidt het en vernietigt het.

Voorbeelden:

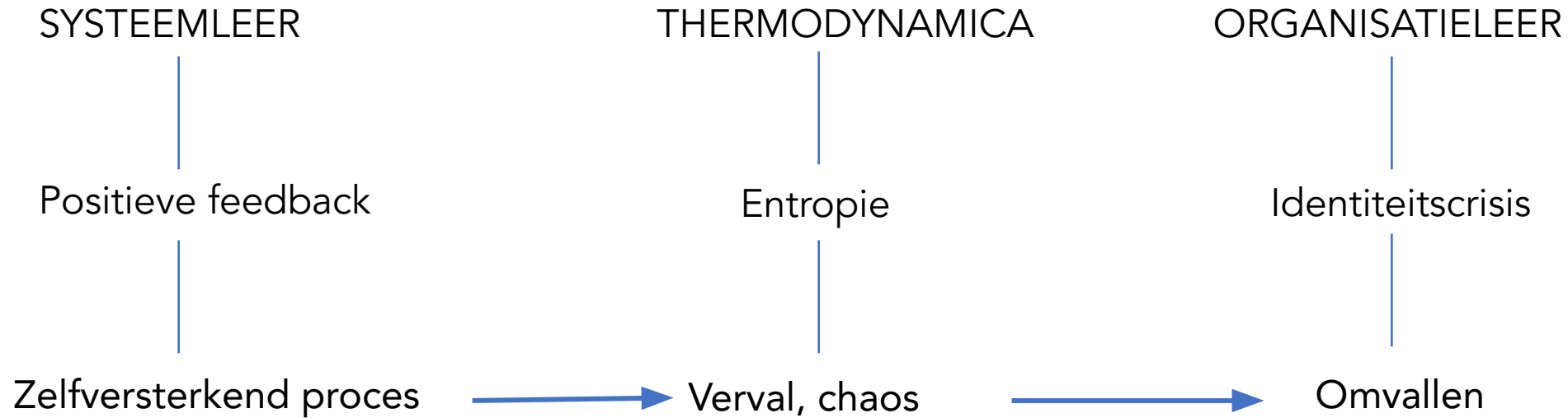
In natuur: versneld smelten poolijs, lawine die naar beneden schuift, niet te stoppen.

In machines: Challenger 1986, Tsjernobyl 1986, Titan 2023, verkeerd berekend.

In mensen: opstappen partijleiders/lijsstrekkers na val Rutte IV, opgebrand.

In organisaties, te verwachten: belastingdienst, politie, openbaar ministerie, rechterlijke macht, uitgeput.

MET WELKE WETENSCHAPPEN IS DE CRISIS TE VERKLAREN?

Samen creëren ze een proces van zelfversterkende versnelling en verbreding van systeemfouten en hun problemen. Eindigend in vernietiging.

VERKLARING	SYSTEEMLEER	THERMODYNAMICA	ORGANISATIELEER
Begrippen	POSITIEVE FEEDBACK	ENTROPIE	IDENTITEITSCRISIS
Werking	Voorwaartse koppeling van systeemfouten in de zin van 2-4-8-16 enzovoort	Verlies van energie, ontstaan van zelfversterkende wanorde en chaos	Niet langer een toegevoegde waarde zijn
In de natuur	Smeltend pool ijs	Versnelling en verbreding van wanorde	Het leven op aarde is in gevaar
In machines	Challenger 1986, Tsjernobyl 1986, Titan 2023	Systeemfouten hollen het systeem uit	Het systeem implodeert of explodeert
In mensen	Gevangen in steeds meer uitzichtloze problemen en niet weten hoe te handelen	De energie van slachtoffers toeslagen en van lijsttrekkers raakt uitgeput	Opgebrande lijsttrekkers stappen op. Slachtoffers toeslagen zakken door door de armoedegrens
In organisaties	Stapelning van problemen door toename van systeemfouten	Meer energie verbruiken dan opslaan om te kunnen bestaan en te vernieuwen	Belastingdienst, politie, openbaar ministerie, rechterlijke macht,
In het politiek systeem	Gestapelde systeemfouten worden categorisch verkeerd aangepakt: het grote fouten-boek als grabbelton	Het politiek systeem verbruikt zelfs de energie van de leefwereld en keert zich tegen de burgers	Het politiek systeem is klinisch dood. Begraaf het en begin opnieuw

WAT MOETEN WE HIER VAN LEREN-1?

De mening dat de crises, affaires, onopgeloste beleidsproblemen en het vastlopen van ons land zijn terug te voeren op de lange periode van Premier Ruttes regeren is niet correct. Dat is slechts een symptoom, niet de grondoorzaak. Rutte en zijn opereren waren een genetisch product van het politieke monopolie. Dus van het denken en handelen dat aan dat systeem eigen is.

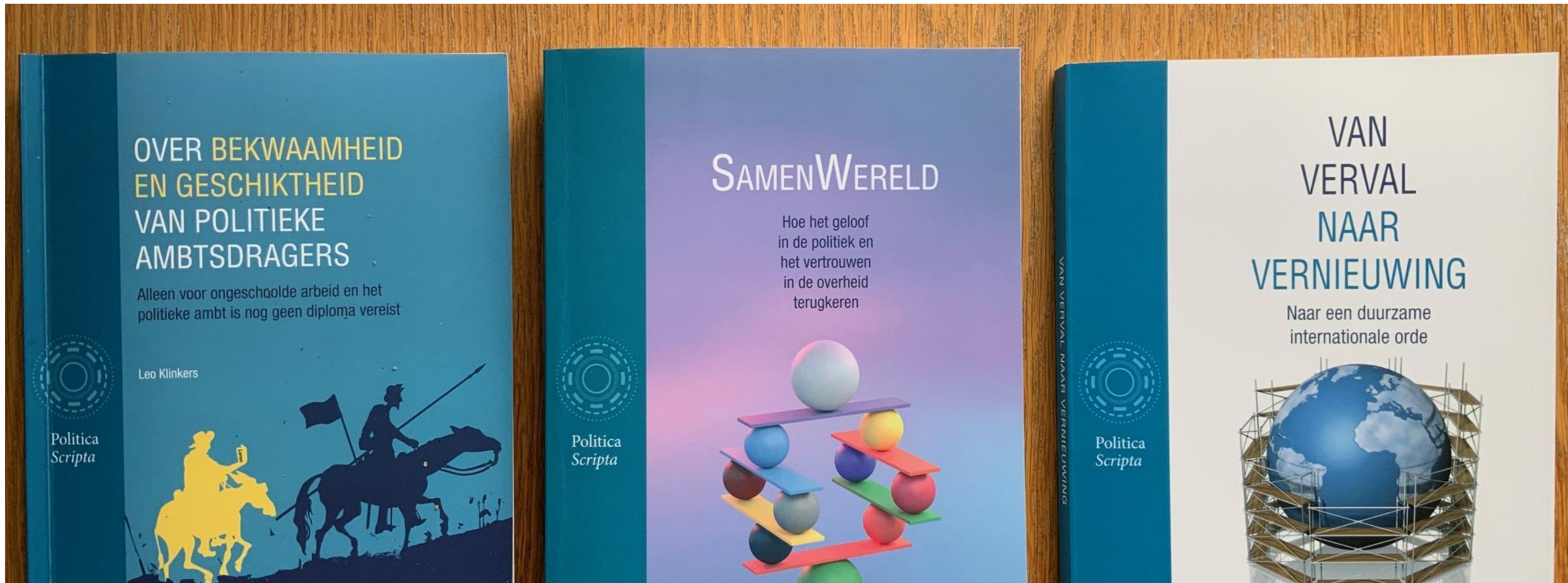
Ik schreef eerder: "Rutte kan het niet helpen dat hij is zoals hij is. Binnen dat politiek monopolie kwam hij vanzelf bovendrijven als de meest voor de hand liggende premier, dienstbaar aan het in stand houden van het monopolie. Totdat dit omvalt."

Het domste wat men nu kan doen is proberen de brokstukken te repareren. Het gif van de cocktail van alle systeemfouten blijft namelijk in dat verval aanwezig. Een geheel nieuw politiek systeem bouwen, dus een totaal nieuw Huis van het Openbaar Huis oprichten en inrichten is de enige goede weg.

Dat vereist harde ingrepen in de vervallende constitutionele, institutionele en procedurele structuren. Mijn boek handelt over slechts één ingreep: waarborgen dat de Tweede Kamer wordt gevuld met personen wier bekwaamheid en geschiktheid voor het vertegenwoordigen van het volk niet ter discussie staan.

Het boek van Peter Hovens – *SamenWereld. Hoe het geloof in de politiek en het vertrouwen in de overheid kunnen terugkeren* – en het boek van Ingo Piepers – *Van Verval naar Vernieuwing* - bevatten de rest van de agenda voor die totaal vernieuwde Tweede Kamer. Zie de volgende slide.

Mijn boek maakt deel uit van een trilogie die uitgever Iustitia Scripta in Politica Scripta in 2023 publiceerde over verval van het Nederlandse, Europese en mondiale politieke systeem. Ik concentreer me op de noodzaak tot fundamentele vernieuwing van de Tweede Kamer. En van de Europese samenwerking in de vorm van een federaal Europa. Peter Hovens neemt het verval van een aantal aspecten van het Huis van Thorbecke onder de loep, met voorstellen tot ingrijpende vernieuwing, inclusief aandacht voor een federaal Europa. Ingo Piepers beschrijft het verval en de noodzaak tot vernieuwing van het mondiale politieke systeem van de Verenigde Naties en Europa.

WAT MOETEN WE HIER VAN LEREN-3?

Het openbaar bestuur is geen lerende organisatie. Alleen individuele personen hebben een lerend vermogen. Zoals ook alleen zij een geweten hebben, waar je een beroep op kunt doen. Organisaties hebben deze menselijke eigenschappen niet.

Dat de overheid geen lerend vermogen heeft blijkt uit de politieke en bestuurlijke chaos van dit moment. Daar is al jaren geleden voor gewaarschuwd. Zelfs parlementaire enquêtes – steeds eindigend met de woorden 'lessen voor de toekomst' - kunnen niet voorkomen dat men steeds dezelfde fouten uit het grote foutenboek maakt.

Alleen als individuele personen met totaal nieuwe kennis een organisatie binnengaan stijgt de kwaliteit van die organisatie. Investeren in het persoonlijke leervermogen van hen die het politieke ambt ambiëren is daarom de enige weg die past. Omdat zij het gehele volk vertegenwoordigen geldt die eis voor allen, niet slechts voor een paar.

WAT STAAT ONS TE DOEN-1?

Artikel 3 van de Grondwet moet worden aangevuld met de gecursiveerde tekst: "Alle Nederlanders zijn op gelijke voet in openbare dienst benoembaar, *behoudens ieders verantwoordelijkheid voor de wet.*"

Dat zinsdeel staat ook in artikel 7, over de vrije meningsuiting. Je mag zeggen en schrijven wat je wil, maar het recht en de rechter bepalen de ruimte die je daarvoor krijgt.

Deze aanpassing van artikel 3 betekent dat bij wet eisen worden gesteld aan hen die het politieke ambt willen gaan vervullen. Eisen van bekwaamheid en geschiktheid. Twee criteria die voor elke baan gelden en die onvoorwaardelijk zouden moeten gelden voor het belangrijkste ambt ter wereld.

Eisen van bekwaamheid gaan over weten in de zin van kennis, ervaring. Eisen van geschiktheid gaan over integriteit, moraliteit, moed en kunnen samenwerken: met elkaar, met uitvoerders en met het volk.

WAT STAAT ONS TE DOEN-2?

Artikel 3 van de Grondwet moet worden aangevuld met de gecursiveerde tekst:

"Alle Nederlanders zijn op gelijke voet in openbare dienst benoembaar, *behoudens eenieders verantwoordelijkheid voor de wet.*"

Dus bij wet eisen stellen aan hen die het politieke ambt willen gaan vervullen.

- 30 eisen van bekwaamheid gaan over weten in de zin van kennis en ervaring.
- 26 eisen van geschiktheid gaan over integriteit, moraliteit, moed en kunnen samenwerken: met elkaar, met uitvoerders en met het volk.

WAT STAAT ONS TE DOEN-2?

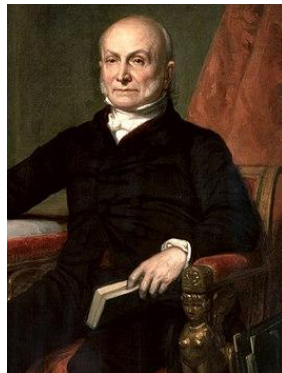
Laten wij leren wat enkele politieke ambtsdragers zeiden over leren toen ze voor de opdracht stonden een parlement te maken dat er nog niet was.

George Washington, de eerste President van de Verenigde Staten van Amerika:

"There is nothing which can better deserve our patronage than the promotion of science and literature. Knowledge is in every country the surest basis of public happiness."

John Quincy Adams, ook een van de 'founding fathers' van Amerika's federale constitutie in 1787:

"I must study politics and war that my sons may have liberty to study mathematics and philosophy. My sons ought to study mathematics and philosophy, geography, natural history, naval architecture, navigation, commerce, and agriculture, in order to give their children a right to study painting, poetry, music, architecture, statuary, tapestry, and porcelain."

WAT STAAT ONS TE DOEN-3?

In deze context is het allerbelangrijkste om eerst vast te stellen dat er per se geen zaken van bestuur en beleid geleerd mogen worden. Dat is het terrein van de Regering. De Tweede Kamer staat daar ver boven en doet niet aan besturen – met of tegen een minister - in Sectorcommissies.

De Tweede Kamer gaat over politiek en bepaalt: “Binnen twee jaar heeft Nederland geen daklozen meer.” De Regering ontwerpt een planning. De Tweede Kamer beoordeelt die en controleert de uitvoering. Permanent, via een Themacommissie, met uitsluitend generalisten en geen specialisten.

Het leertraject moet gaan over onderwerpen als, onder meer:
volkssoevereiniteit, het goede doen en het kwade bestrijden, constitutionalisme, rechtsstaat, rechtsfilosofie, politieke filosofie, staatkundige ontwikkelingen, verschillende staatsvormen, representatieve democratie, parlementaire democratie, monisme en dualisme, trias politica, checks & balances, utopisch denken, mensenrechtenverdragen, scheiding van kerk en staat, federale staatsvorming, de architecturen van doorbreken van een status quo, van doelstellen en van doel bereiken, elementen uit wetenschappen als psychoanalyse, sociale psychologie, communicatietheorie, politieke geschiedenis, organisatieleer, thermodynamica, cybernetica, systeemleer, causaliteitstheorie, argumentatieleer, effecten van (internationale) demografische ontwikkelingen.

Is dat moeilijk? Nee. Iedereen met een middelbare schoolopleiding kan dit leren. Het is een kwestie van het ontwerpen van een goede opleiding, met goede docenten.

WAT STAAT ONS TE DOEN-4?

Alleen politieke partijen toelaten die in hun statuten formuleren dat ze part en deel zullen hebben aan:

- Het gezamenlijk oprichten van een partij-onafhankelijk opleidingsinstituut dat een opleiding aanbiedt zoals bedoeld in mijn boek.
- Het volgen van zo'n opleiding is niet verplicht. Men kan die bekwaamheid en geschiktheid ook op een andere manier verwerven.
- Er is geen specifieke vooropleiding vereist. Zij volgt de structuur van een open universiteit.
- Het bestuur richt een Comité van niet-partijgebonden burgers op. Dat onderzoekt de kwaliteit van aspirant politieke ambtsdragers en geeft al dan niet een verklaring van geen bezwaar om tot de Tweede Kamer te worden toegelaten.
- De politieke partij in kwestie kan het weigeren van zo'n verklaring naast zich neerleggen. Met het risico dat kiezers niet op een dergelijk persoon zullen stemmen.
- Het Comité toetst tijdens de zittingsperiode het gedrag van de gekozenen aan de eisen van bekwaamheid en geschiktheid. Het is aan de politieke partij in kwestie om daar – al dan niet - consequenties aan te verbinden.

De afval van de diepe crisis
van het politieke systeem
brandt onderin het ravijn.

Een volmaakt nieuw politiek
systeem met een hoog
gekwalficeerde Tweede Kamer is
de Phoenix, de mythische
vuurvogel, die uit zijn eigen as kan
herrijzen.

